บทความวิจัย

Guideline for Identity Development to The Graduate of Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province: Mixed Methods Research

Received: Oct 24, 2022
Revised: Jan 3, 2023
Accepted: Apr 9, 2023

Panisara Songwatthanayuth, Ph.D.[1]
Sarunrattana Polin, M.N.S.[2]
Chanapa Somji, M.N.S.[3]

Abstract

Introduction: The identity of a nursing graduate is important in creating a symbol of nurse's identity to create a positive image of nursing profession.

Research objectives: This study aimed to: 1) examine the identity of nursing graduate, Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province; and 2) study guidelines for graduates' identity development.

Research methodology: The mixed-methods explanatory sequential design was used in this study. A purposive sampling technique was used to recruit 363 participants, including commanders, colleagues, and graduates. Data were analyzed using descriptive statistics, Analysis of Variance, and the Pearson correlation coefficient. Qualitative data were collected using in-depth interviews with key informants and then were analyzed using content analysis.

Results: Research findings were as follows:

1. Overall mean score of the identity of nursing graduate was at a high level (M=4.29). Opinions of commanders, colleagues, and graduates regarding the identity of nursing graduates were no difference. Attitude towards nursing profession, achievement motivation, learning styles, and learning environment statistically significant correlated to graduate's identity ($p<.01$) ($r= .663, 654, .572$, and $.371$, respectively).

2. Guideline for developing graduates' identity should: 1) formulate policy for laying an integrated ladder for each grade and support lifelong learning; 2) organize teaching and learning according to generation of nursing students to become transformative leader; 3) organize moral college activities continually and build professional pride; 4) promote role models; and 5) organize corporate culture to create happiness and knowledge management.

Funding: Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province

[1]Corresponding author: Assistant Professor, E-mail: panisara@pckpb.ac.th
[2]Registered Nurse, Senior Professional Level, E-mail: Saraudrattana@pckpb.ac.th
[3]Registered Nurse, Professional Level, E-mail: Chanapa@pckpb.ac.th
[1-3]Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province, Faculty of Nursing, Praboromrajchanok Institute, Thailand

Conclusions: Findings of this study can be used to develop a guideline for improving identity of nursing graduate.

Implications: The identity of nursing graduates should be developed through promoting attitude towards nursing profession and achievement motivation obtained from co-curricular activities with seniors and juniors. Teaching styles, focusing on students' participation in learning activities in the community and real situations continuously, might deliver nursing graduates with good quality to the real community.

Keywords: identity, graduates, Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi province, mixed methods

แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี: วิจัยแบบผสมผสาน

Received: Oct 24, 2022
Revised: Jan 3, 2023
Accepted: Apr 9, 2023

ปาณิสรา ส่งวัฒนายุทธ ปร.ด.[1]
สรัลรัตน์ พลอินทร์ พย.ม.[2]
ชนาภา สมใจ พย.ม.[3]

บทคัดย่อ

บทนำ: อัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสัญลักษณ์ในการเป็นตัวตนของพยาบาลเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในวิชาชีพพยาบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย: 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิต

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยนี้เป็นวิจัยผสมผสานแบบขั้นตอนเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี เลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 363 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก (M = 4.29, SD = 0.40) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิต (r = .663, .654, .572 และ .371 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตควรมี 1) กำหนดนโยบายวางบันไดบูรณาการรายชั้นปีและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) จัดการเรียนการสอนตามยุคสมัยของนักศึกษาสู่ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง 3) จัดกิจกรรมวิทยาลัยคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพ 4) ส่งเสริมครูต้นแบบ 5) จัดวัฒนธรรมองค์กรสร้างความสุขและการจัดการความรู้

สรุปผล: ผลการวิจัยนำไปพัฒนาแนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล

ข้อเสนอแนะ: ควรมีการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล โดยมีการส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วมกับรุ่นพี่รุ่นน้อง และการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เรียนรู้ในชุมชนและสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพสู่ชุมชนที่แท้จริง

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี วิจัยผสมผสาน

แหล่งทุน: วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

[1] Corresponding author: ผู้ช่วยศาสตราจารย์, E-mail: panisara@pckpb.ac.th

[2]พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) E-mail: Saraudrattana@pckpb.ac.th

[3]พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ (ด้านการสอน), E-mail: Chanapa@pckpb.ac.th

[1-3] วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประเทศไทย

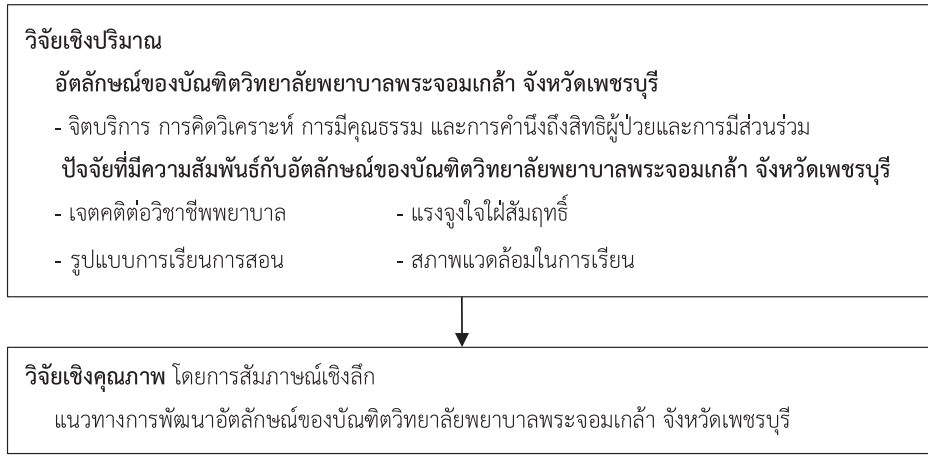
บทนำ

อัตลักษณ์ของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจในบทบาทของตนเอง ถือว่าเป็นคุณลักษณะในตัวบุคคลหรือกลุ่มชน ทำให้สังคมทราบถึงคุณลักษณะในตัวบุคคลหรือกลุ่มชนที่มีความโดดเด่นจนทำให้มีความแตกต่างกับบุคคลอื่น ซึ่งอัตลักษณ์สามารถสร้างได้จากกิจกรรมและการสร้างบรรยากาศของสถานศึกษา เพื่อเป็นการบ่มเพาะพฤติกรรมจนเกิดอัตลักษณ์[1] การสร้างอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลมีความสำคัญเพื่อเตรียมตัวในการเป็นพยาบาลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เป็นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล ได้กำหนดอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี 4 ด้านคือ 1) จิตบริการ (Service mind: S) หมายถึง การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในความทุกข์ที่เป็นปัญหาของผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเข้าใจผู้อื่นตามเงื่อนไขเฉพาะของบุคคลสอดคล้องกับบริบทและสภาพจริงโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 2) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking: A) หมายถึง ความสามารถทางการคิดที่อยู่บนฐานของการมีข้อมูลที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการอย่างมีวิจารณญาณ โดยเชื่อมโยงความรู้สู่การแก้ปัญหาของผู้รับบริการที่สอดคล้องกับบริบทสภาพการดำรงชีวิต 3. คุณธรรมและจริยธรรม (Morality: M) หมายถึง คุณธรรมและจริยธรรมพื้นฐานของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการมีจิตอาสา ซึ่งรวมเรียกว่า “คุณธรรมอัตลักษณ์” 4) การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Participation: P) หมายถึง การเป็นนักปฏิบัติการทางด้านสุขภาพที่ให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจวางแผนการดูแล และบริการสุขภาพได้ตรงกับปัญหาและตรงตามสภาพจริง กระตุ้นให้ทางเลือกที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้รับบริการมีศักยภาพแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ ซึ่งการมีอัตลักษณ์ที่ดีย่อมส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดี อัตลักษณ์ยังเป็นรากฐานแห่งความมั่นคงขององค์กรให้เป็นที่รู้จัก ได้รับการสนับสนุนร่วมมือ ได้รับการไว้วางใจทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน[2]

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าอัตลักษณ์ของบัณฑิตของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกและมหาวิทยาลัยจากผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก มีการศึกษาประเมินอัตลักษณ์บัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม และบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี พบว่า อัตลักษณ์บัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก[3, 4] มีการศึกษาวิจัยการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอนตามวงจรปฏิบัติการในแต่ละชั้นปี[5] ยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์บัณฑิตและแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและด้านอื่น ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการเป็นผู้ให้บริการทางการพยาบาลแก่สังคมต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-methods research) แบบขั้นตอนเชิงบรรยาย (explanatory sequential design) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ศึกษาอัตลักษณ์บัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ จิตบริการ การคิดวิเคราะห์ การมีคุณธรรม และการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย และการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม[5] และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิตประกอบด้วย 4 ปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียน นำข้อมูลไปใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

1.1 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัย ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน แบบขั้นตอนเชิงบรรยาย โดยการศึกษามี 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย 1) บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี รุ่นที่ 29 ปีการศึกษา 2563 (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ. 2555) จบการศึกษาและปฏิบัติงานแล้ว 1 ปีขึ้นไป จำนวน 130 คน 2) ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าในหน่วยงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้นของผู้สำเร็จการศึกษา 3) ผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 29 ปีการศึกษา 2563 (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี เกณฑ์การคัดเข้า คือจบการศึกษาและปฏิบัติงานแล้ว 1 ปีขึ้นไป ยินดีและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เกณฑ์ในการคัดออก ลาออกจากการเป็นพยาบาลในระหว่างการเก็บข้อมูล ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 130 คน

2) ผู้บังคับบัญชาระดับต้นของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี รุ่นที่ 29 ปีการศึกษา 2563 (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ. 2555) เกณฑ์การคัดเข้า เป็นหัวหน้าในหน่วยงาน สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทย ยินดีและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เกณฑ์ในการคัดออก ย้ายที่ทำงานในระหว่างการเก็บข้อมูล ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 130 คน

3) ผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษา เกณฑ์การคัดเข้า คือ เป็นพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 6 เดือน สถานที่ปฏิบัติงานเดียวกันกับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี รุ่นที่ 29 ปีการศึกษา 2563 (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ. 2555) สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทย ยินดีและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เกณฑ์ในการคัดออก ย้ายที่ทำงานในระหว่างการเก็บข้อมูล ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็น 6 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของบัณฑิต/ผู้บังคับบัญชา/ผู้ร่วมงาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานที่ทำงาน ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ จิตบริการ การคิดวิเคราะห์ การมีคุณธรรมและจริยธรรม การคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการมีส่วนร่วม โดยคณะผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาขึ้น เป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยคณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยคณะ ผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 9 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน ตอนที่ 5 แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามของ Songwatthanayuth และคณะ[6] จำนวน 16 ข้อ คะแนนเต็ม 80 คะแนน และตอนที่ 6 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการเรียน เป็นแบบสอบถามของ Songwatthanayuth และคณะ[6] จำนวน 15 ข้อ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 ถึง 6 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ[7] คะแนนเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามทั้ง 6 ตอน ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยนำมาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ และคำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยแบบสอบถามอัตลักษณ์ของบัณฑิต เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียน มีค่าเท่ากับ .82, .87, .89, 87, และ .89 ตามลำดับ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับบัณฑิตที่สำเร็จ ในปีการศึกษา พ.ศ. 2562 ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน จำนวน 30 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .91, .95, .95, .92, .90 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ของบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียน กับคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสัมพันธ์ ดังนี้[8]

r = .10 - .29 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ r = .30 - .49 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง r = .50 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลหลักมีคุณสมบัติประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจงทั้งสามกลุ่ม กลุ่มละ จำนวน 10 คน จนข้อมูลอิ่มตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยสร้างเอง ใช้ศึกษาอัตลักษณ์บัณฑิต ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

2. แบบบันทึกภาคสนาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกวัน เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สิ่งที่สังเกต

3. อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็น ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จนข้อมูลอิ่มตัว ใช้เวลา 30-40 นาที ต่อครั้ง สัมภาษณ์ที่สถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) แบบ manifest content analysis[9]

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี เอกสารหมายเลขที่ PCKCN REC 16/2565 ลงวันที่ 25 เมษายน 2565

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 363 ฉบับ (ผู้บังคับบัญชา 121 ฉบับ ผู้ร่วมงาน 121 ฉบับ และบัณฑิต 121 ฉบับ) จาก 390 ฉบับ (ร้อยละ 92.36) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 31.95) ปฏิบัติงานโรงพยาบาลศูนย์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 95.04 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 33.33)

2. อัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก (M = 4.29, SD = 0.40) การมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.47, SD = 0.62) ส่วนการคิดวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.06, SD = 0.54)

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก (M = 4.31, SD = 0.41) การมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.53, SD = 0.61) ส่วนการคิดวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.06, SD = 0.54)

ผู้ร่วมงานประเมินอัตลักษณ์บัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก (M = 4.31, SD = 0.44) ด้านการมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.51, SD = 0.64) ส่วนการคิดวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.06, SD = 0.54)

บัณฑิตประเมินอัตลักษณ์บัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก (M = 4.28, SD = 0.36) การมีคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (M = 4.37, SD = 0.61) ส่วนการคิดวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก (M = 3.98, SD = 0.45)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน (p>.05) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	SD	F	p
ผู้บังคับบัญชา	121	4.31	.40	.31	.73
ผู้ร่วมงาน	121	4.31	.43		
บัณฑิต	121	4.28	.35		

ปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิต (r= .663, 654, .572 และ .371 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการสำรวจผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา (C1-C10) ผู้ร่วมงาน (N1-N10) บัณฑิต (S1-S10) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 33.33) ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ (ร้อยละ 30) ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ (ร้อยละ 96.67) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 33.33)

2. แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ควรมีการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี (n= 121 คน)

ตัวแปร	*r*	ระดับ
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	.663**	สูง
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.654**	สูง
รูปแบบการเรียนการสอน	.572**	สูง
สภาพแวดล้อมในการเรียน	.371**	ปานกลาง

** p <.01

1. กำหนดนโยบายวางบันไดบูรณาการรายชั้นปีและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีการบูรณาการทั้งการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ศิลปวัฒนธรรม อย่างมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้เรียน ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้สอดรับกับยุคสมัยกับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

"น้อง ๆ ใน gen นี้ต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อ Reskill, Up skill และ New Skill ตลอดเวลาเมื่อจบไปแล้วเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปแล้ว" *(C4)*

"น้อง ๆ ควรได้รับการพัฒนาตามชั้นปีที่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่ชัดเจนหรือกำหนดนโยบายจากวิทยาลัยออกมา" *(N3)*

"หนูเป็นเด็กอีก gen หนึ่งที่ไม่เหมือนเก่า หนูอยากให้พัฒนาหนูอย่างต่อเนื่องตามลักษณะวัยของหนู ทั้งในช่วงเรียนและช่วงกิจกรรมเสริม ไม่อยากหัวโตอย่างเดียวมันน่าเบื่อ" *(S2)*

2. จัดการเรียนการสอนตามยุคสมัยของนักศึกษาสู่ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีการพัฒนาการเรียนการสอนเข้ากับยุคสมัยที่มีการใช้ดิจิทัลมาประยุกต์ รู้จักสื่อสาร รู้จักวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จริง เช่น การใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation Based Learning: SBL) การพัฒนาการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning: TL) พร้อมทั้งพัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางใหม่มาแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการได้

"น้อง ๆ ใน gen นี้ยังวิเคราะห์ปัญหาผู้ป่วยยังไม่ค่อยจะครบ เน้นทำงานให้เสร็จไป ควรจะวิเคราะห์ให้รอบด้านก็จะดี ฝากอาจารย์ช่วยพัฒนาหน่อยนะคะ" *(C2)*

"น้องเก่งไอที น่าจะสร้างวิธีการใหม่ ๆ หรือพัฒนาอะไรในการดูแลผู้ป่วยได้" *(N3)*

"น้องพูดกับคนไข้ไม่ค่อยเป็น สื่อสารไม่เป็นโดยเฉพาะในช่วงโควิดยิ่งไม่ได้พูดกับผู้ป่วยและญาติเลย"(N5)

"ในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 น้องยังดูแลผู้ป่วยยังไม่คล่อง ยังต้องคอยแนะนำ"*(C1)*

3. จัดกิจกรรมวิทยาลัยคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพ

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีกิจกรรมวิทยาลัยคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์พยาบาล เพื่อให้เกิดความดีในตัวผู้เรียนและเกิดความรักผูกพันในวิชาชีพพยาบาล

"น้องสมัยนี้ชอบโพสโชเชียสต้องดูว่าเหมาะหรือเปล่า กระทบกับผู้ป่วย โรงพยาบาลที่ทำงาน และวิชาชีพด้วยนะ ลืมเรื่องสิทธิผู้ป่วย" *(N7)*

"วิทยาลัยคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการปรับตัวให้ผู้อื่นทั้งอาจารย์ เพื่อน และพี่ ๆ ป้า ๆ สายสนับสนุนในการสร้างความดี ร่วมแก้ไขปัญหาของนักศึกษาได้อย่างดี" *(S2)*

"ถ้าน้อง ๆ มีเจตคติดีต่อวิชาชีพ ก็ทำให้แรงขับในจิตใจของน้องในการบริการที่ดีและมีความตั้งใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเสริมได้ตลอดในทั้ง 4 ปี "*(C1)*

4. ส่งเสริมครูต้นแบบ

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีครูผู้สอนที่เป็นต้นแบบทั้งอาจารย์และอาจารย์พี่เลี้ยงในแหล่งฝึก

"ครูเป็นคนสำคัญในการพัฒนานักศึกษา เข้าใจนักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้นักศึกษาดูแบบได้ " *(N6)*

"เวลาขึ้น ward พี่ ๆ พยาบาลเป็นไอดอลสำคัญที่ช่วยสอน เป็นแม่พิมพ์ ที่จะทำให้นักศึกษาเรียนรู้ตาม" *(N7)*

5. จัดวัฒนธรรมองค์กรสร้างความสุขและการจัดการความรู้

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีการสร้างความสุขเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และมีการจัดการความรู้โดยการรวบรวม สร้าง จัดระเบียบ แลกเปลี่ยน และประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ของผู้เรียนผู้สอนในสังคม เพื่อให้เกิดความรู้และทำให้เกิดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

"ถ้าวิทยาลัยน่าอยู่ก็ทำให้เวลาเรียนแล้วมีความสุขอยากเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้นนะคะ" *(N2)*

"การแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างนักศึกษา และอาจารย์จะมีการเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น" *(N3)*

การอภิปรายผล

1. อัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา[2,10,11] อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์บนพื้นฐานการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เน้นการเข้าใจหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ศาสนา และวัฒนธรรมตลอดจนสิทธิมนุษยชน มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกรายวิชาและทุกชั้นปี และมีชมรมปัญญาภิมุติสำหรับนักศึกษาที่สนใจ มีชมรมจิตอาสาที่มีการจัดกิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมทำความดีสำหรับนักศึกษาทุกชั้นปี ส่วนด้านทักษะทางปัญญาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยใช้องค์ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพและที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการคิดเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ทางวิชาชีพหลังจากจบใหม่มา 1 ปี ยังไม่เพียงพอในการคิดและแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการมีประสบการณ์น้อย ส่วนความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบัณฑิต เกี่ยวกับอัตลักษณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าทั้งบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานมีความคาดหวังไปทางเดียวกัน จึงส่งผลให้ผลการประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งสอดรับกับการศึกษาพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ อธิบายได้ว่าเจตคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรมทั้งความตั้งใจหรือแนวโน้มในการปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล ส่งผลให้เห็นความเป็นตัวตนของบัณฑิตทางการพยาบาล[9] สำหรับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี อธิบายได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นเสมือนแรงผลักดันจากภายในตัวบุคคลที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ด้วยหลากหลายวิธี และขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จได้ และส่งผลต่อลักษณะและตัวตนของบัณฑิต[12] รูปแบบการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา[3] อธิบายได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีความหลากหลายและเน้นการสอนเป็นกลุ่มย่อย เป็นกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยในสังกัดพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข และสภาพแวดล้อมการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าการอยู่ร่วมกันแบบระบบครอบครัว ซึ่งทุกคนในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่และจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอาจขยายไปยังชุมชนและโรงพยาบาลต่าง ๆ ในการปลูกฝัง หล่อหลอม การสร้างสัมพันธ์ฉันท์เครือญาติ ทำให้นักศึกษามีทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับบริการ[3] การที่อยู่ร่วมกันในสังคม ไม่ว่าในครอบครัว เพื่อน อาจารย์ ผู้คนในสังคมมีส่วนในการหล่อหลอมเกิดการเรียนรู้และช่วยในการพัฒนาอัตลักษณ์ในวิชาชีพพยาบาล[13]

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

2.1 กำหนดนโยบายวางบันไดบูรณาการรายชั้นปีและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลควรต้องมีการบูรณาการทั้งการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ศิลปวัฒนธรรม อย่างมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้เรียน ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดรับกับยุคสมัยกับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา[4] ที่พบว่าการพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิตทางการพยาบาลควรมีการประกาศนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณาจารย์ ครูพี่เลี้ยงในแหล่งฝึก บุคลากร เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัย ผู้ใช้บัณฑิต และผู้รับบริการ รวมทั้งมีการบูรณาการให้ครอบคลุมทุกพันธกิจเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต

2.2 จัดการเรียนการสอนตามยุคสมัยของนักศึกษาสู่ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาการเรียนการสอนเข้ากับยุคสมัยมีการเรียนรู้บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นเด็กยุคใหม่ ยุคเจนเนอเรชัน Z ที่มีการใช้ดิจิทัลมาประยุกต์ รู้จักสื่อสาร รู้จักวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จริง เช่น การใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งด้านความรู้

ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ทางคลินิกจำลองที่เสมือนกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนเรียนรู้การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดปัญหาทางคลินิก และการตัดสินใจแก้ปัญหาให้กับผู้ป่วยในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ควบคุมได้ โดยไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย ให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพ รวมทั้งการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิชาชีพเพิ่มขึ้น[12,14,15,16] การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอน 2) การประเมินสมมติฐานเดิมของตนอย่างจริงจัง 3) การเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4) การให้ผู้เรียนได้เผชิญกับวิกฤติการณ์ที่ไม่เป็นไปตามมุมมองเดิมของตน 5) การค้นหาทางเลือกใหม่ 6) การวางแผนการกระทำใหม่ 7) การเริ่มทดลองทำตามบทบาทใหม่ 8) การสร้างความสามารถและความมั่นใจในบทบาทใหม่ 9) การบูรณาการและผนวกจนเป็นวิถีชีวิตตามมุมมองใหม่ของตน[17] เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาลต่อไป

2.3 จัดกิจกรรมวิทยาลัยคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพ

กิจกรรมวิทยาลัยคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์พยาบาล เพื่อให้เกิดความดีในตัวผู้เรียน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างการรับรู้และการยอมรับ 2) การสร้างแกนนำ 3) การกำหนดอัตลักษณ์ 4) การกำหนดวิธี 5) ลงมือปฏิบัติ และ 6) พัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องโดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ ทำให้นักศึกษาเข้าใจความแตกต่างในระหว่างบุคคลมากขึ้น เห็นอกเห็นใจ มีความเป็นกัลยาณมิตร มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือประชาชน เป็นมิตรต่อผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม และเกิดร่วมมือร่วมใจและความภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล[18]

2.4 ส่งเสริมครูต้นแบบ ซึ่งการเป็นต้นแบบของผู้สอน เป็นครูที่มีมาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาแก่นักศึกษา ผู้รับบริการและสังคม สร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา โดยผู้สอนทุกคนมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลให้กับนักศึกษาพยาบาล ขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลได้ เป็นต้นแบบในการพัฒนานักศึกษา[3, 19, 20]

2.5 จัดวัฒนธรรมองค์กรสร้างความสุขและการจัดการความรู้

การสร้างความสุขเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีการจัดป้ายความรู้ นิทรรศการให้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ การปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม น่าอยู่ การจัดชั่วโมงการสอนที่เหมาะสมตามความต้องการของนักศึกษา เพื่อช่วยในการหล่อหลอมนักศึกษา[12] และมีการจัดการความรู้โดยผู้สอนคอยกระตุ้นให้เกิดข้อสงสัย เกิดความสนใจใคร่รู้ เพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นคืออะไร ต้องมีการแสวงหาความรู้อย่างไรที่จะได้ความรู้มา จะจัดเก็บความรู้อย่างไร มีการแบ่งปันความรู้กันได้ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนและนักศึกษาทำให้มีความรู้ใหม่มากขึ้น[21]

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. วิทยาลัยควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลในด้านคิดวิเคราะห์ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสนุกสนานมากขึ้นและการพัฒนาผู้เรียนซึ่งสอดรับกับลักษณะของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน และความต้องการผู้ใช้บัณฑิต

2. วิทยาลัยควรนำแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วมกับจัดเวทีเพื่อพูดคุยและแลกเปลี่ยนกับรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาและประสบความสำเร็จในการทำงาน รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เรียนรู้ในชุมชนและสถานการณ์จริงมากขึ้น และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนที่น่าเรียนและศึกษาค้นคว้า ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงภายในตนของบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพสู่ชุมชนที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

พัฒนารูปแบบอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลของสถาบันพระบรมราชชนก ที่สอดรับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

References

1. Pornrungroj C. Student identity school identity. Bangkok: Sino Publishing Ann Packaging;2014. (in Thai)
2. Ponharn N, Intharakasem S, Sinthusir P. An assessment of graduate according to identity of Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Phanom. Journal of Education Research, Faculty of Education, Srinakhonrinwirot University 2014;8(2):104-112. (in Thai)
3. Thongsom P, Janpet A, Siriporn L, Hanbenjapong C. Graduated identity development process of colleges under Praboromaratchanok Institute Jurisdiction, Ministry of Public Health. Journal of Health Science 2020;29(3):547-560. (in Thai)
4. Khomtanet S, Saedkong P, Prombooth R, Tupsai T, Thitiyanviroj B, Butudom A, Klungklang, RA. Quality evaluation of the graduates, Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen. Journal of Curriculum and Instruction, Sakon Nakhon Rajabhat University 2020;12(34):133-144. (in Thai)
5. Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi province. Manual of nursing students of Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi province. Phetchaburi province;2021. (in Thai).
6. Songwatthanayuth P, Kitsawat S, Sirichot K, Boonlua S. Factors related the characteristics of graduates framework for higher education among nursing students in Prachomklao college of nursing, Phetchaburi province. Journal of Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province 2018;1(1):57-69.
7. Wanichbancha K. Statistical analysis: Statistics for administration and research. 16th ed. Bangkok: Printing House of Chulalongkorn University; 2016. (in Thai)
8. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates;1988.
9. Graneheim UH, Lundman B. Qualitative content analysis in nursing research: Concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. Nurse Education Today 2004;24(2):105-112.
10. Khonhkhoontot P, Jarupisitpaiboon C, Gaewgoontol N, Pramasawat N, Pha-Ngam M. Opinions of stakeholders on the qualities and identities of novice nurses graduated from Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima in the academic year 2018. Journal of Health Science 2020;29(6):1086-1094. (in Thai)
11. Sitisart W, Teankhow S. Quality and identity of nursing graduates from Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. Journal of Nursing, Siam University 2017;18(34):49-61. (in Thai)
12. Ploysuwan C, Pidej K, Posr S, Puengching T. Factors affecting to learning achievement motivation of nursing students, Faculty of Nursing, Huachiew Chalermprakiet University. Journal of Nursing and Health Education 2020;13(1):97-113. (in Thai)
13. Silva TA, Freitas GF. Primary socialization in the process of professional choice and identity of nurses: A Dubarian approach. Rev Bras Enferm 2021;74(2):e20200293.

14. Nawsuwan K, Wisalaporn S, Sattayarak WS. Strategies to develop the nursing students' identity in nursing colleges, Ministry of public health. Hatyai Journal 2015;13(2):117-132. (in Thai)
15. Lertlum L, Tanasansutee C, Panawatthanapisuit S, Bumrungsri C. Development of a simulation-based learning model. The Southern College Network Journal of Nursing of Public Health 2019;6(Special):43-57. (in Thai)
16. Zakari NM, Hamadi HN, Audi GR, Hamadi W. Impact of simulation on nursing student's competency: A perspective qualitative study in Saudi Arabia.International Journal of Nursing Education 2017;2(9):75-80.
17. Leaudnakrob N. The development of blended learning model by transformative learning to enhance critical thinking ability of nursing student [doctoral's thesis]. Pitsanulok: Naresuan University;2017. (in Thai)
18. Santwanpas N, Wanngamwiset S, Pratanvorapanya W, Kooariyakul A. The driving model of a moral college: A case study of Boromarajonani college of nursing, Nonthaburi. JOPN 2020;12(1): 197-209. (in Thai)
19. Sawaain R, Wilairat W, Maruekhi S, Rukwong M, Buaparot W. Building inspiration from the master teacher for self – development of professional teachers in the three southern border provinces. Faculty of Humanities and Social Sciences. Yala Rajabhat University; 2019. (in Thai)
20. Kuarriyakul A, Yottawee V, Intichol N, Noltong W, Inpanoa W. Attitude toward the nursing profession of nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. Journal of Health Science Research 2012;6(1):18-26. (in Thai)
21. Pheetarakorn P. Development of an integrated learning instructional model by using knowledge management process for community development of nursing student in nursing colleges under the Praboromarajchanok institute [doctoral's thesis]. Nakhon Pathom: Silpakorn University;2015. (in Thai)